

«درسنامه درس عربی»

پایه هفتم

گروه آموزشی عربی

دبیرستان متوسطه اول شهید فهمیده

سال تحصیلی ۱۴۰۲ - ۱۴۰۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
مَنْ مَاتَ مِنْكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّهُ
مَاتَ فِي حَقِّ اللَّهِ وَرَبِّهِ
وَأَنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
فَمَا تَلَّهَا مُخِمْتٌ مِنْ قَوْمٍ
وَمَا تُحْمِلُهُ عِبْرَتُهُمْ إِلَّا
لِأَكْثَرِ النَّاسِ كَيْفَ يُحْكُمُ
اللَّهُ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ
كَرِيمٌ عَلِيمٌ

اسم مذکر - اسم مؤنث

اسم مذکر: اسمی که برای مردان (جنس نر) به کار می رود. « سعیدٌ - طالبٌ - کتابٌ و ... »

اسم مؤنث: اسمی که برای زنان (جنس ماده) به کار می رود. « سعیدهٌ - طالبةٌ - مدرّسةٌ و ... » این اسمها معمولا علامت (ة) تای گرد در آخرشان دیده می شود.

اسم های اشاره به دور و نزدیک

هذا دَفْتَرٌ (این یک دفتر است)
هذا طَالِبٌ (این یک دانش آموز است .)

اسم اشاره نزدیک هذا (مذکر) به معنای «این» می باشد

هذه مَدْرَسَةٌ (این یک مدرسه است)
هذه طَالِبَةٌ (این یک دانش آموز است .)

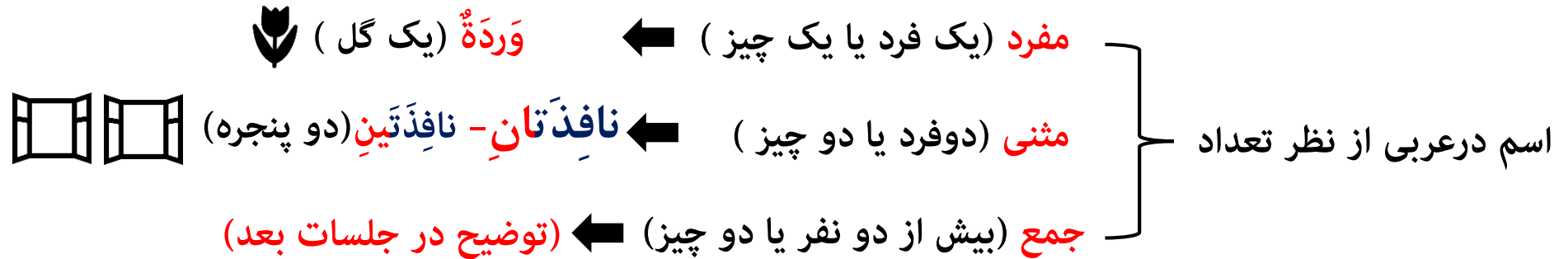
اسم اشاره نزدیک هذه (مؤنث) به معنای «این» می باشد

ذَلِكَ (مذکر) و تِلْكَ (مؤنث) اسم اشاره به دور به معنای «آن» می باشد.

ذَلِكَ طَالِبٌ. تِلْكَ طَالِبَةٌ (آن یک دانش آموز است .)

اسم مثنی

اسم مفرد چیست؟ اسمی که یک شخص یا یک چیز را نشان می دهد. (بنت «یک دختر» طالب «یک دانش آموز»)
 اسم مثنی چیست؟ اسمی است که دو شخص یا دو چیز را نشان دهد. (طالِبَانِ «دو دانش آموز» وَدَّانِ «دو پسر»)
 علامت شناخت اسم مثنی (انِ) (-ینِ) در آخر اسم مفرد می باشد. (مُسْلِمَانِ - مُسْلِمَيْنِ) «دو مرد مسلمان»

هذَانِ - هَذَيْنِ (مذکر) و هَاتَانِ - هَاتَيْنِ (مؤنث) اسم اشاره نزدیک به دو شخص یا دو چیز به معنای «اینها - این دو» می باشد.

برای اشاره به دو شخص یا دو چیز مذکر از هذَانِ - هَذَيْنِ استفاده می کنیم. (هذَانِ قَلَمَانِ) «اینها دو قلم هستند.»

برای اشاره به دو شخص یا دو چیز مؤنث از هَاتَانِ - هَاتَيْنِ استفاده می کنیم. (هَاتَانِ نَافِذَتَانِ) «اینها دو پنجره هستند.»

اسم جمع در عربی : اسمی که بیشتر از دو شخص یا دو چیز را نشان می دهد. (مؤمنون - مسلمات ...)

جمع مذکر سالم (علامت شناخت : **ونَ** - **ینَ** در آخر اسم)

جمع مؤنث سالم (علامت شناخت : « **ات** » بجای « **ة** » تای گرد مؤنث در آخر اسم)

جمع سالم

انواع جمع در عربی

جمع مکسر در این نوع جمع شکل مفرد تغییر می کند و سالم نیست و قاعده مشخصی ندارد و

شنیداری می باشد و با تمرین و تکرار به یاد سپرده می شود .

جمع مذکر سالم مانند : مؤمنون - خاشعین | جمع مؤنث سالم مانند : مؤمنات - طالبات | جمع مکسر مانند : کتاب = کُتُب = علوم = علم = علوم

اسم اشاره جمع (هؤلاءِ « اینان ») و (اولئکَ « آنان ») « برای جمع مذکر و مؤنث »

کلمات پرسشی « هَل - أ »

کلمات پرسشی « هَل » و « أ » به معنای (آیا) می باشند و برای سوال کردن بکار می روند .

مانند : هَل هَذَا صَفٌّ ؟ (آیا این یک کلاس است ؟) أ هَذَا جُنْدِيٌّ ؟ آیا این یک سرباز است ؟

در پاسخ به سوالاتی که با « هَل » یا « أ » آغاز می شوند از کلمات (نَعَمْ « بله ») یا (لا « خیر ») استفاده می کنیم .

هَل هَذِهِ وَرْدَةٌ ؟ نَعَمْ ، هَذِهِ وَرْدَةٌ . (آیا این یک گل است ؟ بله ، این یک گل است .)

أ هَذَا جُنْدِيٌّ ؟ لا ، هَذِهِ حَقِيْبَةٌ . (آیا این یک سرباز است ؟ خیر ، این یک چمدان است .)

کلمات پرسشی « مَنْ - لِمَنْ »

کلمات پرسشی « مَنْ » (چه کسی - چه کسانی) و « لِمَنْ » (مال چه کسی - مال چه کسانی)

مَنْ هُوَ؟ هُوَ مُدِيرُ الْمَدْرَسَةِ. (او کیست؟ او مدیر مدرسه است.)

مَنْ هِيَ؟ هِيَ مُدِيرَةُ الْمَكْتَبَةِ. (او کیست؟ او مدیر کتابخانه است.)

لِمَنْ هَذِهِ السَّيَّارَةُ؟ لِمُدِيرِ الْمَكْتَبَةِ. (این خودرو مال کیست؟ مال مدیر کتابخانه است.)

گاهی کلمه ی « مَنْ » بصورت « مَنْ هُوَ » یا « مَنْ هِيَ » می آید که بعد از اینها یک اسم قرار دارد و در این نوع سوالات « هُو » و « هِيَ » ترجمه نمی شود.

مَنْ هُوَ مَعْلَمُ الصَّفِّ؟ السَّيِّدُ مُحَمَّدِي. (معلم کلاس کیست؟ آقای محمدی.)

کلمات پرسشی « مَا - ماذا »

کلمات پرسشی « ما ؟ » (چه - چه چیز - چیست) و « ماذا ؟ » (چه - چه چیز) برای سوال از غیر انسان بکار می رود.

ما هذا؟ هَذَا بَيْتٌ. (این چیست؟ این یک خانه است.)

ما مَعْنَى هَذِهِ الْعَلَامَةِ؟ الدَّوْرَانُ إِلَى الْيَمِينِ مَمْنُوعٌ (معنی این علامت چیست؟ گردش به راست ممنوع)

ما هِيَ اللُّغَةُ الرَّسْمِيَّةُ فِي إِيرَانَ؟ الْفَارْسِيَّةُ (زبان رسمی در ایران چیست؟ فارسی)

ما هُوَ الْمُشْكِلُ؟ (مشکل چیست؟)

گاهی کلمه ی « ما » بصورت « ما هُوَ » یا « ما هِيَ » می آید که « هُوَ » و « هِيَ » اختیاری است و ترجمه نمی شود .

ما هُوَ الْمُشْكِلُ؟ = مَا الْمُشْكِلُ؟ ما هِيَ الْمُشْكِلَةُ؟ = مَا الْمُشْكِلَةُ؟

کلمات پرسشی «أَيْنَ - مِنْ أَيْنَ»

کلمات پرسشی «أَيْنَ؟» (کجاست) و «مِنْ أَيْنَ؟» (اهل کجا؟) برای سوال از مکان شخصی یا چیزی بکار می رود.

أَيْنَ الْوَلَدُ؟ خَلْفَ الْبَابِ (پسر کجاست؟ پشت در)

در پاسخ به «أَيْنَ» از چنین کلماتی استفاده می کنیم:

فَوْقَ (بالا)، تَحْتَ (زیر)، أَمَامَ (روبرو، جلو)، خَلْفَ (پشت، پشت سر)، وَرَاءَ (پشت، پشت سر)، جَنْبَ (کنار)، عِنْدَ (نزد، کنار)، حَوْلَ (پیرامون، اطراف)، بَيْنَ (بین)، فِي (در، داخل)، عَلَى (بر، بر روی)، عَلَى الْيَمِينِ (سمت راست)، عَلَى الْيَسَارِ (سمت چپ)، هُنَا (اینجا)، هُنَاكَ (آنجا)

برای اینکه از کسی پرسیم «شما اهل کجا هستید؟» از اصطلاح «مِنْ أَيْنَ؟» استفاده می کنیم. مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟ - أَنَا مِنْ مِصر. (أنا مصري).

اصطلاح «عَلَيْكَ بِ» به معنای «بر تو لازم است» «تو باید» است؛ مثال: عَلَيْكَ بِالْخُرُوجِ. = بر تو لازم است خارج شوی. تو باید خارج شوی.

عَلَيْكَ بِالشُّكْرِ (تو باید شکر کنی)

عَلَيْكَ بِالصَّبْرِ (تو باید صبر کنی)

کلمه پرسشی « گم » (چند - چه مقدار)

کلمه ی پرسشی « گم ؟ » (چند - چه مقدار) برای سوال از عدد و مقدار بکار می رود.

گَم كِتَابًا هُنَا؟ ثَمَانِيَّةٌ. (چند کتاب اینجاست؟ هشت)

گَم لَاعِبًا فِي الصُّورَةِ؟ سِتَّةٌ. (چند بازیکن در تصویر هست ؟ شش)

برای پاسخ به این نوع سوالات از عدد استفاده می کنیم.

عددهای اصلی:

۱- وَاحِدٌ - ۲- اِثْنَانِ - ۳- ثَلَاثَةٌ - ۴- اَرْبَعَةٌ - ۵- خَمْسَةٌ - ۶- سِتَّةٌ - ۷- سَبْعَةٌ - ۸- ثَمَانِيَّةٌ - ۹- تِسْعَةٌ - ۱۰- عَشْرَةٌ - ۱۱- أَحَدَ عَشَرَ - ۱۲- اِثْنَا عَشَرَ

ضمایر در عربی

ضمیر چیست؟ کلماتی هستند که به جای اسم می آیند و از تکرار اسم در جمله جلوگیری می کنند. مانند. علی به مدرسه رفت. او در آنجا درس خواند.

در این جمله ضمیر « او » بجای « علی » آمده است و از تکرار کلمه ی « علی » جلوگیری کرده است. مثال عربی: عَلِيٌّ ذَهَبَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ. هُوَ قَرَأَ الدَّرْسَ هُنَاكَ

ضمایر منفصل (جدا)

اول شخص مفرد	أَنَا	من	اول شخص جمع	نَحْنُ	ما
دوم شخص مفرد	أَنْتَ - أَنْتِ	تو	دوم شخص جمع	أَنْتُمْ - أَنْتِنَّ	شما
سوم شخص مفرد	هُوَ - هِيَ	او	سوم شخص جمع	هُمَا - هُمْ - هُنَّ	ایشان

ضمایر متصل (چسبیده)

اول شخص مفرد	ی	مَ - مِن	اول شخص جمع	نا	مان - ما
دوم شخص مفرد	كَ - كِ	تَ - تِ	دوم شخص جمع	كُم - كُنَّ	تان - شما
سوم شخص مفرد	هُ - هَا	شَ - او	سوم شخص جمع	هُمَا - هُمْ - هُنَّ	شان - آنها

فعل ماضی (۱) در عربی

فعل چیست؟ کلماتی هستند که انجام شدن کار را توسط یک شخص در زمان معینی نشان می دهد. مانند. **كَتَبَ** : نوشت

فعل ماضی چیست؟ فعلی که انجام کار را در زمان گذشته نشان می دهد. مانند. **ذَهَبْتُ** : رفتید

فعلها دارای **ریشه سه حرفی** می باشند و با افزودن علامتها (**شناسه**) به آخرشان معنای گوناگونی می یابند.

فعل ماضی اول شخص مفرد

ریشه سه حرفی + علامت (**تُ**)

أَنَا ذَهَبْتُ

من رفتم

فعل ماضی دوم شخص مفرد

ریشه سه حرفی + علامت (**تَ - تِ**)

أَنْتَ ذَهَبْتَ

تو رفتی

أَنْتِ ذَهَبْتِ

شخص	شناسه	فعل ماضی مذکر	فعل ماضی مؤنث	ترجمه
اول شخص مفرد	تُ	أَنَا فَعَلْتُ	أَنَا فَعَلْتُ	من انجام دادم
دوم شخص مفرد	تَ (مذکر) تِ (مؤنث)	أَنْتَ فَعَلْتَ	أَنْتِ فَعَلْتِ	تو انجام دادی

فعل ماضی (۲) در عربی

فعل چیست؟ کلماتی هستند که انجام شدن کار را توسط یک شخص در زمان معینی نشان می دهد. مانند. **كَتَبَ**: نوشت

فعل ماضی چیست؟ فعلی که انجام کار را در زمان گذشته نشان می دهد. مانند. **ذَهَبْتُ**: رفتید

فعلها دارای **ریشه سه حرفی** می باشند و با افزودن علامتها (**شناسه**) به آخرشان معنای گوناگونی می یابند.

او رفت

هُوَ ذَهَبَ

فقط ریشه سه حرفی

فعل ماضی سوم شخص مفرد

او رفت

هِيَ ذَهَبَتْ

ریشه سه حرفی + علامت (ت)

فعل ماضی سوم شخص مفرد

شخص	شناسه	فعل ماضی مذکر	فعل ماضی مؤنث	ترجمه
اول شخص مفرد	ت	أَنَا فَعَلْتُ	أَنَا فَعَلْتُ	من انجام دادم
دوم شخص مفرد	ت (مذکر) تِ (مؤنث)	أَنْتَ فَعَلْتَ	أَنْتِ فَعَلْتِ	تو انجام دادی
سوم شخص مفرد	مذکر بدون علامت ت (مؤنث)	هُوَ فَعَلَ	هِيَ فَعَلَتْ	او انجام داد

فعل ماضی منفی در عربی

در دو درس قبل با فعل ماضی اول شخص و دوم شخص و سوم شخص آشنا شدید .

فعل ماضی مؤنث	فعل ماضی مذکر	شناسه	شخص
أَنَا فَعَلْتُ	أَنَا فَعَلْتُ	تُ	اول شخص مفرد
أَنْتِ فَعَلْتِ	أَنْتَ فَعَلْتَ	تَ (مذکر) تِ (مؤنث)	دوم شخص مفرد
هِيَ فَعَلَتْ	هُوَ فَعَلَ	مذکر بدون علامت تَ (مؤنث)	سوم شخص مفرد

به این نوع فعلها در فارسی دقت کنید. (من نرفتم - نوشتی - نخورد) این فعلها **منفی** هستند و با آوردن حرف « نَ » به اول آنها به منفی تبدیل شده اند. حال در عربی برای منفی کردن افعال ماضی به روش زیر عمل می کنیم .

ما + فعل ماضی = منفی ماضی

ما دَخَلْتُ = داخل نشدم

ما كَتَبْتُ = ننوشت

ما خَلَقْتُ = نیافریدی

فعل ماضی (۳) در عربی

فعل چیست؟ کلماتی هستند که انجام شدن کار را توسط یک شخص در زمان معینی نشان می دهد. مانند. **کَتَبَ** : نوشت

فعل ماضی اول شخص جمع

ریشه سه حرفی + نا

ما رفتیم

نَحْنُ ذَهَبْنَا

نَحْنُ خَلَقْنَا = ما آفریدیم نَحْنُ كَتَبْنَا = ما نوشتیم نَحْنُ دَخَلْنَا = ما داخل شدیم

شخص	شناسه	فعل ماضی مذکر	فعل ماضی مؤنث	ترجمه
اول شخص مفرد	تُ	أَنَا فَعَلْتُ	أَنَا فَعَلْتُ	من انجام دادم
دوم شخص مفرد	تَ (مذکر) تِ (مؤنث)	أَنْتَ فَعَلْتَ	أَنْتِ فَعَلْتِ	تو انجام دادی
سوم شخص مفرد	مذکر بدون علامت تَ (مؤنث)	هُوَ فَعَلَ	هِيَ فَعَلَتْ	او انجام داد
اول شخص جمع	نا	نَحْنُ فَعَلْنَا	نَحْنُ فَعَلْنَا	ما انجام دادیم

فعل ماضی دوم شخص جمع

ریشه سه حرفی + **ثَمَا - تُمْ - تُنَّ**

شما رفتید

أَنْتُمَا ذَهَبْتُمَا

أَنْتُمْ ذَهَبْتُمْ

أَنْتُنَّ ذَهَبْتُنَّ

أَنْتُنَّ دَخَلْتُنَّ = شما داخل شدید

أَنْتُمْ كَتَبْتُمْ = شما نوشتید

أَنْتُمَا خَلَقْتُمَا = شما آفریدید

شخص	شناسه	فعل ماضی مذکر	فعل ماضی مؤنث	ترجمه
اول شخص مفرد	تُ	أَنَا فَعَلْتُ	أَنَا فَعَلْتُ	من انجام دادم
دوم شخص مفرد	تَ (مذکر) تِ (مؤنث)	أَنْتَ فَعَلْتَ	أَنْتِ فَعَلْتِ	تو انجام دادی
سوم شخص مفرد	مذکر بدون علامت تَ (مؤنث)	هُوَ فَعَلَ	هِيَ فَعَلَتْ	او انجام داد
اول شخص جمع	نا	نَحْنُ فَعَلْنَا	نَحْنُ فَعَلْنَا	ما انجام دادیم
دوم شخص جمع	ثَمَا - تُمْ - تُنَّ	أَنْتُمَا فَعَلْتُمَا - أَنْتُمْ فَعَلْتُمْ	أَنْتُمَا فَعَلْتُمَا - أَنْتُنَّ فَعَلْتُنَّ	شما انجام دادید

فعل ماضی (۵) در عربی

فعل ماضی سوم شخص جمع

ریشه سه حرفی + ا (مثنی)
وا (جمع مذکر) ن (جمع مؤنث)

هُمَا ذَهَبَا - ذَهَبَتَا

هُم ذَهَبُوا

هُنَّ ذَهَبْنَ

آنها رفتند

شخص	شناسه	فعل ماضی مذکر	فعل ماضی مؤنث	ترجمه
اول شخص مفرد	تُ	أَنَا فَعَلْتُ	أَنَا فَعَلْتُ	من انجام دادم
دوم شخص مفرد	تَ (مذکر) تِ (مؤنث)	أَنْتَ فَعَلْتَ	أَنْتِ فَعَلْتِ	تو انجام دادی
سوم شخص مفرد	مذکر بدون علامت تَ (مؤنث)	هُوَ فَعَلَ	هِيَ فَعَلَتْ	او انجام داد
اول شخص جمع	نا	نَحْنُ فَعَلْنَا	نَحْنُ فَعَلْنَا	ما انجام دادیم
دوم شخص جمع	تُمْ - تَنْ	أَنْتُمْ فَعَلْتُمْ	أَنْتُنَّ فَعَلْتُنَّ	شما انجام دادید
سوم شخص جمع	ا (تا) - وا - نَ	هُم فَعَلُوا	هُنَّ فَعَلْنَ	آنها انجام دادند

درس یازدهم عربی هفتم

این درس درسنامه ندارد و بیشتر تمرین مهارت روخوانی و ترجمه می باشد

روزها - فصلها - رنگها به عربی

الْجُمُعَة	الْخَمِيس	الْأَرْبَعَاء	الثَّلَاثَاء	الْإِثْنَيْن	الْأَحَد	السَّبْت	روزها
جمعه	پنجشنبه	چهارشنبه	سه شنبه	دوشنبه	یکشنبه	شنبه	

	بهار	الرَّبِيع	فصلها
	تابستان	الصَّيْف	
	پائیز	الخَرِيف	
	زمستان	الشَّتَاء	

الْأَصْفَر	الْأَبْيَض	الْأَخْضَر	الْأَزْرَق	الْأَحْمَر	الْأَسْوَد	رنگها
زرد	سفید	سبز	آبی	سرخ	سیاه	

